

Znanstveni skup o Slavku Ježiću: 18. znanstveni skup u ediciji Hrvatski književni povjesničari. Zagreb — Zadar, 7.–9. listopada 2021.

Respektabilna edicija Hrvatski književni povjesničari postala je punoljetnom održavanjem znanstvenoga skupa o hrvatskom književnom povjesničaru, književniku i prevoditelju Slavku Ježiću (Dubrava kraj Čazme, 1895. — Stubičke Toplice, 1969.). Skup je organiziran povodom 125. obljetnice Ježićeva rođenja (u 2020. godini odgođen zbog pandemije SARS-CoV-2), a održan je od 7. do 9. listopada 2021. u Zagrebu i Zadru pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Razreda za književnost, u organizaciji Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu te u suorganizaciji Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Sveučilišta u Zadru, Hrvatskoga filološkoga društva Zagreb, Ogranak Društva hrvatskih književnika — Zadar i Ogranak Matice hrvatske u Varaždinu.

Skup je otvoren 7. listopada 2021. pri Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu minutom šutnje za nedavno preminule a prijavljene izlagače Tonka Maroevića i Jevgenija Paščenka, čiji su sažetci radova objavljeni u Knjižici sažetaka znanstvenoga skupa. Pozdrav dobrodošlice uputio je dekan Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Ivan Koprek. U ime Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nazočne je pozdravila akademikinja Dubravka Oraić Tolić. Uslijedio je govor rektora Zagrebačkoga sveučilišta Damira Borasa. U ime organizatora prisutne je pozdravio dekan Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu Ivo Džinić, a prigodne riječi uputio je

i predsjednik Organizacijskoga odbora Tihomil Maštrović, koji je upoznao prisutne s programom znanstvenoga skupa te pozdravio obitelj Slavka Ježića, osobito nazočnoga sina Slavka Ježića akademika Mislava Ježića.

Radni dio skupa započeo je izlaganjem *Ježićeva Hrvatska književnost prema svojim žanrovskim srodnicima* Slobodana Prosperova Novaka, koji je naglasio da je Ježićeva književna povijest zapravo povijest odsustva. Slavko Ježić autor je prve cjelovite povijesti hrvatske književnosti, ali i autor prve povijesti francuske književnosti u Hrvata, istaknuo je akademik Mislav Ježić u svojem izlaganju *Povijest francuske i hrvatske književnosti Slavka Ježića*, naglasivši da je Ježićeva trajna vrijednost temeljena na znanstvenosti, objektivnosti, poštenju i velikom znanju. Stipe Botica u svojem izlaganju *Kačićev odnos prema povijesti, povijesnim dokumentima i poeziji* utvrdio je da je posvećenost dokumentima osobitost Andrije Kačića Miošića i Ježića te osobito naglasio Ježićevu plodonosnu suradnju s Maticom hrvatskom, kao i Kačićevu prosvjetiteljsku ulogu u književnoj povijesti. U izlaganju *Slavko Ježić o Silviju Strahimiru Kranjčeviću* Daniel Miščin upozorio je da je Ježićev pristup spram Kranjčeviću realan i pouzdan, za razliku od poznatih etiketiranja u recepciji Kranjčevića. Ježić je jednu sezonu 1938./1939. bio intendant Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu, a potom i autor knjige *Problemi Hrvatskog narodnog kazališta: Konstatacije i sugestije* (1940.), na što je ukazala Ana Lederer svojim izlaganjem *Kazališna epizoda Slavka Ježića*. Krstićev članak *Malo nevezanog i nestručnog razgovora o Hrvatskoj književnosti Dra Slavka Ježića*, objavljen u listu *Hrvatski narod*, analizirao je Bojan Marotti te izložio Krstićevu prosudbu Ježićeve književne povijesti. Antun Pavešković izlaganjem *Ježićeve frankopanske teme*

naglasio je da bi bez Ježićevih radova bilo nezamislivo suvremeno kritičko čitanje važnoga književnoga opusa Frana Krste Frankopana. Ivana Žužul u izlaganju *Povijest književnosti kao znak narodne prošlosti i sadašnjosti*, na temelju teorijskih premisa dekonstrukcionista, poststrukturalističke filozofije, novoga historizma i drugih srodnih teorijskih škola, propitkivala je Ježićevu književnu povijest te smatra da je književna historiografija ideološka naracija o Andersonovoj “izmišljenoj” naciji. Izlaganjem *Pučko i gimnazijsko školovanje Slavka Ježića* Renate Burai, koje donosi niz nepoznatih podataka iz Ježićeva školovanja, završila je prva sjednica nakon koje je uslijedila kratka rasprava.

Sudionici skupa posjetili su Ježićevu rodno mjesto Dubravu kraj Čazme, gdje su položili lovor–vijenac uz Ježićevu poprsje na Ježićevu šetalištu te su pohodili Osnovnu školu Dubrava, gdje ih je pozdravio načelnik Općine Tomislav Okroša, u ime djelatnika i učenika, ravnateljica Marijana Kozumplik Kemenović, a učenici Osnovne škola Dubrava prigodno su izveli pjesmu *Molitva o ponoći* i igrokaz *Dodo mora stajati*. Tom je prigodom Slobodan Prosperov Novak istaknuo Ježićevu nezaobilazno mjesto u hrvatskoj književnoj historiografiji. Nakon zahvale i riječi dobrodošlice akademika Ježića te, u ime organizatora, Tihomila Maštrovića i Tomislava Vodičke, rodena je ideja, na prijedlog Ernesta Fišera, da se pokrene postupak preimenovanja Osnovne škola Dubrava u Osnovnu školu Slavka Ježića. Sudionici Skupa nakon prigodnoga domjenka ljubaznih domaćina uputili su se prema Zadru.

Znanstveni skup nastavio je radnim dijelom 8. listopada 2021. na Sveučilištu u Zadru, a nazočne je pozdravila rektorica Dijana Vican. Druga sjednica započela je izlaganjem *O naciji i naraciji uz čitanje Ježićeve Povijesti hrvatske*

književnosti (1944.) Ružice Pšihistal, koja je metodom dekonstrukcije kritizirala dekonstrukcijsku tezu o naciji kao fikciji te se poziva na A. Perkinsa, koji smatra da je književna povijest potrebna znanstvena disciplina kako ne bi pala u zaborav književna tradicija. U izlaganju *Slavko Ježić i Romain Rolland* Cvijeta Pavlović i Mirna Sindčić Sabljo ukazale su na Ježićevo povezivanje hrvatske i francuske kulture, a u središtu izlaganja bila je analiza prijevoda Ježićevih šest Rollandovih romana iz ciklusa Jean–Christophe. Ježić je priredio izdanja brojnih hrvatskih pisaca (Vjenceslava Novaka, Silvija Strahimira Kranjčevića, Vatroslava Jagića, Stanka Vraza, Mirka Bogovića, Antuna Nemčića, Ivana Mažuranića, Matije Mažuranića, Dimitrija Demetra i dr.). O tim prvim modernim kritičkim izdanjima hrvatskih novijih pisaca i načelu suprotnom dotadašnjoj praksi priređivanja, u kojima je Ježić nastojao očuvati piščev izvorni jezik, govorio je Tihomil Maštrović u izlaganju *Prinosi Slavka Ježića hrvatskoj tekstologiji*, pri čemu je izdvojio Ježićevu redakciju u dvanaest knjiga *Sabranih djela* Augusta Šenoa. Temu *Romantik ili realist? Književno djelo Ante Starčevića u Hrvatskoj književnosti Slavka Ježića* izložio je Pavo Barišić i pri tom naglasio da je Slavko Ježić predstavio Antu Starčevića i elemente njegova romantičarskoga idealizma u hrvatskoj književnosti. Robert Bacalja obradio je temu *Pravaši i pravaštvo u Ježićevoj Hrvatskoj književnosti*. Ivan Pederin istaknuo je u izlaganju *Osvrt na Hrvatsku književnost od početaka do danas: 1100.–1941. Slavka Ježića* da nema nacije bez književnosti i povijesti književnosti na vlastitom jeziku. U više je navrata Slavko Ježić pisao o Stanku Vrazu te je bio urednik kritičkoga izdanja Vrazovih *Pjesničkih djela* u Akademijinoj ediciji Noviji pisci hrvatski, a Andrea Sapunar Knežević izložila je temu *Slavko Ježić o*

Stanku Vrazu. Stipan Tadić ukazao je na sociokulturne i povijesno-političke (ne)prilike u kojima je djelovao Slavko Ježić u izlaganju *Nejunačkom vremenu usprkos — društveno-kulturološki i povijesno-politički okvir djelovanja Slavka Ježića*. Zaneta Vidas Sambuljak obradila je temu *Srednji vijek i renesansa u Hrvatskoj književnosti od početaka do danas: 1100. — 1941. Slavka Ježića*. Druga sjednica završila je izlaganjem Miljenka Buljca s temom *Milan Begović u pregledu hrvatske književnosti Slavka Ježića*. Uslijedilo je predstavljanje zbornika radova sa prethodnoga skupa u nizu Hrvatski književni povjesničari, *Zbornika o Ljubomiru Marakoviću* (Zagreb — Topusko, 25.–26. travnja 2019.), objavljenoga potkraj 2020. godine.

Treća popodnevna sjednica započela je izlaganjem Hrvojeke Mihanović-Salopek temom *Slavko Ježić kao prozni pisac i njegova književna recepcija*. Sanda Ham priopćenjem *O značenju naziva serbokroatizam u Ježićevoj Hrvatskoj književnosti* govorila je o značenju termina *serbokroatizam* koji se je uvriježio u hrvatskoj filologiji i jezikoslovlju poslije Auburgerove knjige (1999., 2009.) te je zaključila da Ježić ne podržava srbiziranje hrvatskoga jezika, nego termin rabi za političko djelovanje unutar Hrvatske kojim se zagovara jedinstvo Hrvata i Srba, počevši od dolaska na vlast hrvatsko-srpske koalicije 1906. godine. Temu *Slavko Ježić o književnom radu fra Andrije Kačića Miošića* izložio je fra Hrvatinić Gabrijel Jurišić. Martina Čavar u priopćenju *Receptivne diskrepancije Ježićeve književnopovijesne monografije* zamjećuje da je Ježićeva književna povijest objavljena u nevrijeme, u ratnom vihoru te nije ni mogla stići do svojih čitatelja, a iza rata je sustavno prešućivana i zaobilazena gotovo pola stoljeća, stvaranjem hrvatske države napokon se izvlači iz ropotarnice prošlosti, a Slavko Ježić konačno zadobiva ugledno mjesto

u hrvatskoj književnoj historiografiji koje mu s pravom pripada. Ernest Fišer istražio je temu *Pisci varaždinskoga književno-jezičnoga kruga u Hrvatskoj književnosti Slavka Ježića* te zaključio da je riječ o više od pedesetak imena. Posljednje izlaganje održala je Jasminka Brala Mudrovčić, naslovljeno *Lika i Ličani u pregledu hrvatske književnosti Slavka Ježića*, a biranim riječima nakon kratke rasprave akademik Mislav Ježić rezimirao je sva dvodnevna izlaganja. Tihomil Maštrović zahvalio je svim sudionicima i najavio zbornik radova posvećen Slavku Ježiću, zatvorio radni dio znanstvenoga skupa te najavio subotnji obilazak najstarijega hrvatskoga kraljevskoga grada Nina i predavanje arheologa Ante Uglešića, profesora emeritusa Sveučilišta u Zadru, *Nin u svjetlu srednjovjekovih arheoloških nalaza*.

Znanstveni radovi s održanoga skupa posvećenoga Slavku Ježiću, koji potvrđuju trajnu vrijednost Ježićeva djela i prisutnost u hrvatskoj znanosti o književnosti, uskoro će biti objavljeni u najavljenom *Zborniku o Slavku Ježiću*.

Martina Čavar

Knjiga koja je dio baze znanja civilizacije kakvu poznamo

Iskrice sv. Ignacija: Misli sv. Ignacija Lojolskog za svaki dan u godini tumači Gábor Hevenesi. Kuće, Marignacija d. o. o., 2021., 394 str., 2 slike. Preveo Jozo Vela. Uredila i Pogovor napisala Marića Čunčić.

Prvi hrvatski prijevod latinskoga djela *Scintillae ignatianae, sive sancti Ignatii de Loyola, Societatis Jesu Fundatoris, apophthegmata sacra, per singulos anni dies distributa et ulteriori considerationi proposita*, Viennae Austriae, Typis Joannis Georgii Schlegel, Universitatis Typographi, 1705. ima meki uvez, soft touch plastifikaciju, zlatna slova i obru-